

VALSTS KONTROLE

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. +37123282272; e-pasts: pasts@lrvk.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms dokumenta
paraksta laika zīmogā un dokumenta
numurs teksta failā

*Pēc pievienotā saraksta
nosūtīšanai uz e-adresi*

Par Valsts kontroles sniegtajiem ieteikumiem,
kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu

Valsts kontrole seko aktīvajam darbam pie valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas un kopējai situācijai ar valsts budžetu. Šajā sakarā Valsts kontrole ir pārskatījusi revīziju rezultātus un sagatavojusi apkopojumu par Valsts kontroles sniegtajiem un vēl neieviestajiem ieteikumiem vai citiem revīziju konstatējumiem un atziņām, kas varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu. Apkopojumā ir ietverti gan jauni ieteikumi vai konstatējumi, gan arī pārskatīti 2024. gada 11. oktobrī (Valsts kontroles vēstule Nr.17.1-3.5.4.1e/179) sūtītie, kuri ir saglabājuši savu aktualitāti.

Valsts kontrolei ir svarīgi, lai sniegtie ieteikumi netiktu uztverti tikai kā veicamo darbību saraksts ar termiņiem, bet tie būtu tādi, kuru ieviešana veicina sabiedrības labklājību. Katras ieteikumos ietvertās darbības mērķis ir rosināt vai nodrošināt konkrētas pārmaiņas un uzlabojumus. Sniedzot ieteikumus, to ieviešanas rezultātā tiek sagaidīta pozitīva, taustāma vai konstatējama ietekme.

Ieviešot Valsts kontroles ieteikumus atsevišķās nozarēs, varētu samazināt izmaksas vai palielināt ieņēmumus, radot ieguvumus valsts, pašvaldības vai konkrētu sabiedrības grupu līmenī. Šie ieguvumi varētu svārstīties no dažiem desmitiem tūkstošiem *eiro* līdz vairākiem miljoniem *eiro*.

Piemēram, veicot revīzijas iekšlietu jomā, Valsts kontrole ir konstatējusi, ka Atlīdzības likuma 17. pantā noteiktais regulējums attiecībā uz **atlaišanas vai atvaļināšanas pabalsta piešķiršanu** ne visos gadījumos ir pamatots un nenodrošina valsts līdzekļu efektīvu izmantošanu. No minētā regulējuma izriet, ka Iekšlietu ministrijas amatpersonas, atvaļinoties no dienesta, saņem atvaļināšanas pabalstu līdz četrus mēnešus vidējās izpeļņas apmērā un tūlīt pēc atvaļināšanas saņem arī izdienas pensiju. Valsts kontroles ieskatā atvaļināšanas pabalsta un izdienas pensijas vienlaicīga maksāšana ir nepamatota, jo šādos apstākļos tas neatbilst atvaļināšanas pabalsta būtībai - nodrošināt ienākumus nodarbinātības zaudējuma gadījumā¹. Līdzīga situācija, kad amatpersonām maksā gan atlaišanas (atvaļināšanas) pabalstu, gan pensiju ir minama arī saistībā ar civildienestu².

¹ Sk. Eiropas Savienības Tiesas 1990. gada 17. maija sprieduma lietā “Barber v Guardian Royal Exchange Assurance Group”, C-262/88, ECLI:EU:C:1990:209, 13. punktu; sk. arī Darba likums ar komentāriem. Autoru kolektīvs. Rīga: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, 2020, 331. lpp.

² Valsts civildienesta likuma 41. panta pirmās daļas f) punkts; Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta pirmā daļa.

Valsts kontrole uzskata, ka šāda prakse neatbilst pabalsta būtībai, kas ir nodrošināt ienākumus nodarbinātības zaudējuma gadījumā. Tāpēc aicinām pārskatīt regulējumu, lai novērstu šādu divkāršu maksājumu. Iekšlietu ministrijas dienestos un Tieslietu ministrijas Ieslodzījuma vietu pārvaldē 2024. gadā izmaksātie atvaļināšanas pabalsti sasniedza **4,56 miljonus eiro**. Valsts kontroles ieskatā, mainot pabalstu piešķiršanas kārtību, kopumā valsts pārvaldē ik gadu varētu ietaupīt vēl būtiski lielāku summu.

Vai cits piemērs, mainot **elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu finansēšanas modeli**, izmaksas tika pārnestas no elektroenerģijas galalietotājiem uz valsts budžetu. Publiskais tirgotājs SIA "Enerģijas publiskais tirgotājs", lai veiktu maksājumus komersantiem, aizņemas finanšu līdzekļus no mātes sabiedrības AS "Latvenergo", un šī aizņēmuma procentu izmaksas tiek segtas no valsts budžeta. Maksājumi komersantiem tiek veikti katru mēnesi, bet finansējums no valsts budžeta tiek saņemts reizi ceturksnī, kas pagarina aizņēmuma termiņu un rada papildu finanšu izmaksas. 2024. gadā valsts budžetam papildus bija jāsedz **1,15 miljonus eiro** aizņēmuma procentu izmaksas. Lai samazinātu valsts budžeta izdevumus par publiskā tirgotāja finanšu izmaksām, Klimata un enerģētikas ministrijai ieteikts pārskatīt finansēšanas modeli un veikt nepieciešamos grozījumus normatīvajos aktos³.

Vēstules pielikumā ir apkopota plašāka informācija par Valsts kontroles ieteikumiem vai citiem revīzijas konstatējumiem, kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu. Nepieciešamības gadījumā Valsts kontrole labprāt sniegs papildu informāciju par šīs vēstules pielikumā minētajiem ieteikumiem un konstatējumiem.

Visu pabeigto revīziju rezultāti tiek publiskoti Valsts kontroles tīmekļvietnes sadaļā "[Noslēgtās revīzijas](#)". Savukārt [Ieteikumu platformā](#) var iepazīties ar ieteikumiem no revīzijām, kurās vēl atlicis kaut viens neieviests ieteikums.

Pielikumā: Informācijas apkopojums par Valsts kontroles sniegtajiem un vēl neieviestajiem ieteikumiem vai citiem revīzijas konstatējumiem, kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu uz 14 lp.

Ar cieņu
valsts kontrolieris

Edgars Korčagins

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Līga Kumska 23282276
Liga.Kumska@lrvk.gov.lv

³ Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra Nr. 635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi".

Informācijas apkopojums

par Valsts kontroles sniegtajiem un vēl neieviestajiem ieteikumiem vai citiem revīzijas konstatējumiem, kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu

Revīzijas nosaukums	1. Par Ekonomikas ministrijas 2024. gada pārskata sagatavošanas pareizību
Secinājums (īsumā)	Revīzijā konstatēts, ka 2024. gadā finansējums 24 175 800 <i>euro</i> ANM 1.2.1.2.i.1. pasākuma “Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē)” (turpmāk – atbalsta programma) īstenošanai tika izlietots tikai 45 % apjomā, turklāt pēdējo atbalsta programmas atlases kārtu rezultāti liecina par būtisku komersantu intereses samazināšanos par šo atbalsta programmu. Ņemot vērā līdz 2024. gada beigām apstiprināto komersantu projektu datus, revidenti aplēsa, ka CO2 izmešu ietaupījuma mērķa sasniegšanai akciju sabiedrībai “Attīstības finanšu institūcija Altum” (turpmāk – finanšu institūcija Altum) ir nepieciešami 2 090 480 <i>euro</i> . Tātad 31.12.2024. finanšu institūcijas Altum rīcībā bija vismaz 11 208 267 <i>euro</i>, kas vairs nav nepieciešami atbalsta programmas mērķu sasniegšanai un ko būtu iespējams novirzīt citu ANM atbalsta programmu īstenošanai.
Ieteikums	Ņemot vērā uzņēmējdarbības energoefektivitātes atbalsta programmā līdz 31.12.2024. sasniegtos rezultātus, izlietoto finansējuma apmēru un būtiski samazinājušos komersantu interesei par atbalsta programmu, Ekonomikas ministrijai pārvērtēt atbalsta programmas turpmākas īstenošanas lietderību un sniegt priekšlikumu šajā atbalsta programmā neizlietotā finansējuma novirzīšanai citu ANM programmu īstenošanai, ievērojot valstī noteiktās prioritātes.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Papildu finansējums citu prioritāru ANM programmu īstenošanai virs 1 000 000 <i>euro</i> .
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Ekonomikas ministrija
Termiņš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	01.12.2025.
Revīzijas nosaukums	2. Finanšu revīzijas “Par Kultūras ministrijas 2023.gada pārskata sagatavošanas pareizību” ziņojums par likumības/lietderības revīzijas “Vai Kultūras ministrija nodrošina efektīvu kapitālsabiedrību pārvaldību?” ziņojumā “Kāda ir valsts loma profesionālās teātra un mūzikas mākslas jomā?” sniegto ieteikumu ieviešanas pārbaudi
Secinājums (īsumā)	Valsts kontrole 2018. gada likumības un lietderības revīzijā “Vai Kultūras ministrija nodrošina efektīvu kapitālsabiedrību pārvaldību?” konstatēja Kultūras ministrijas kapitālsabiedrību optimizēšanas iespējas un sniedza ieteikumu izvērtēt kapitālsabiedrību VSIA “KREMERATA BALTICA” un VSIA “Valsts Akadēmiskais koris “Latvija”” administratīvo funkciju optimizēšanas iespējas, kura ieviešanas termiņš bija 08.04.2022. VSIA “Valsts Akadēmiskais koris “Latvija”” un VSIA “KREMERATA BALTICA” (kamerorķestris) pēc mākslinieciskās darbības žanra ir līdzīgas VSIA “Latvijas Koncerti” struktūrvienībām (Latvijas Radio koris, Valsts kamerorķestris Sinfonietta Rīga, Latvijas Radio bigbends), kā arī savu koncertu organizēšanu pamatā veic, sadarbojoties ar producentu grupām. Valsts kontroles ieskatā, iekļaujot šos kolektīvus VSIA “Latvijas Koncerti” sastāvā kā struktūrvienības, būtu iespējams optimizēt vadības un administratīvās daļas atlīdzības izdevumus.

	Valsts kontrole turpināja ieteikuma ieviešanas uzraudzību līdz 08.04.2022., kad pieņēma lēmumu ieteikumu slēgt kā neieviestu, jo četru gadu laikā Kultūras ministrija nebija veikusi visaptverošu, ekonomiski pamatotu izvērtējumu, kas ļautu noteikt ieguvumus un zaudējumus no kapitālsabiedrību administratīvo funkciju optimizēšanas. 2024. gada noslēgtajā revīzijā par sniegto ieteikumu ieviešanas pārbaudi Valsts kontrole vērtēja visu Kultūras ministrijas kapitālsabiedrību darbinieku nodarbinātību, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju par nodarbinātajām personām un datus par šo personu darbavietām laikā no 01.01.2019. līdz 30.06.2022. Valsts kontrole konstatēja, ka kapitālsabiedrību administrācijās vairāk nekā pusei jeb 56 % bija vismaz viena papildu darbavieta. Pēc Valsts ieņēmumu dienesta iesniegto datu analīzes par Kultūras ministrijas kapitālsabiedrību darbinieku nodarbinātību laikā no 01.01.2019. līdz 30.06.2022. Valsts kontroles ieskatā kapitālsabiedrību administratīvās kapacitātes iespējas būtu vērtējamas. Piemēram, VSIA "Latvijas Koncerti" pieci no astoņiem kultūras projektu vadītājiem ir nodarbināti kādā citā komercsabiedrībā, neņemot vērā nodarbinātību valsts vai pašvaldību iestādēs. Šīs komercsabiedrības ir: SIA "Dzintaru koncertzāle", SIA "Koncerti & Koncerti". Ieņemamie amati šajos uzņēmumos ir dažādi – "redaktors", "kultūras pasākumu organizators", "projekta vadītāja asistents", "biļešu kontrolieris". Ņemot vērā datu analīzes rezultātā konstatēto, lai arī Valsts kontrole ieteikumu ir slēgusi kā neieviestu, tas joprojām ir aktuāls. Administratīvo funkciju optimizēšanas iespējas Kultūras ministrijas kapitālsabiedrībās būtu vērtējama ne tikai iepriekš norādītajās divās kapitālsabiedrībās, bet arī plašāk.
Ieteikums	Kultūras ministrijai vērtēt kapitālsabiedrību, kurās tā ir 100 % kapitāla daļa turētāja, administratīvo resursu kapacitāti un izskatīt to optimizēšanas iespējas.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Iespējams izmaksu samazinājums, optimizējot administratīvās izmaksas.
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Kultūras ministrija
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Kultūras ministrijai pēc informācijas saņemšanas no Valsts ieņēmumu dienesta par kapitālsabiedrību darbinieku papildu nodarbinātību, veiks pārrunas ar kapitālsabiedrību valdes locekļiem, vērtējot kapitālsabiedrību administrācijas darbinieku noslodzi, lai nepieciešamības gadījumā pieņemtu lēmumus par administratīvo resursu kapacitāti un to optimizēšanas iespējām.
Termiņš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	02.01.2026.
Revīzijas nosaukums	3. <u>Par Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada pārskata sagatavošanas pareizību</u>
Secinājums (īsumā)	Mainot elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu finansēšanas modeli, izmaksas pārnēsot no elektroenerģijas galalietotājiem uz valsts budžetu, publiskais tirgotājs SIA "Enerģijas publiskais tirgotājs" maksājumus komersantiem par elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksām veic, aizņemoties finanšu līdzekļus. Publiskais tirgotājs nepieciešamos finanšu līdzekļus aizņemas no mātes sabiedrības – AS "Latvenergo", maksājot aizņēmuma procentus. Aizņēmuma procentu izmaksas kā publiskā tirgotāja faktiskie izdevumi tiek segtas no valsts budžeta.

	Publiskais tirgotājs maksājumus komersantiem veic katru mēnesi, bet finansējumu no valsts budžeta saņem reizi ceturksnī¹. Turklāt saskaņā ar normatīvo regulējumu², lai nodrošinātu šo izmaksu izvērtējumu, publiskā tirgotāja ceturkšņa faktiskās izmaksas tiek segtas gandrīz divu mēnešu laikā pēc attiecīgā ceturkšņa beigām. Publiskā tirgotāja aizņēmuma termiņš pagarinās, ja no valsts budžeta savlaicīgi netiek segtas faktiskās obligātā iepirkuma izmaksas, tādējādi palielinot arī valsts budžeta līdzekļu izmaksu segšanai. Kompensējot elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksas, 2024. gadā no valsts budžeta papildus bija jāsedz publiskā tirgotāja izdevumi par aizņēmuma procentiem 1 154 646 euro.
Ieteikums	Lai samazinātu valsts budžeta izdevumus par elektroenerģijas obligāto iepirkumu, Klimata un enerģētikas ministrijai izvērtēt iespēju pārskatīt elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu finansēšanas modeli un rosināt grozījumus normatīvajā aktā ³ , lai nodrošinātu tādu finanšu plūsmu publiskajam tirgotājam, kas samazinātu papildu valsts budžeta izdevumus par publiskā tirgotāja finanšu izmaksām.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums līdz 1 000 000 euro.
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Klimata un enerģētikas ministrija
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Klimata un enerģētikas ministrija izvērtēs iespēju pārskatīt elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksu finansēšanas modeli, saskaņojot ikgadējo ziņojumu ar Finanšu ministriju.
Termiņš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	05.01.2026.
Revīzijas nosaukums	4. <u>Par Klimata un enerģētikas ministrijas 2024. gada pārskata sagatavošanas pareizību</u>
Secinājums (īsumā)	Klimata un enerģētikas ministrijai profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 2024. gadā no valsts budžeta līdzekļiem piešķirts finansējums 8 856 894 euro. Tomēr saskaņā ar iepirkumu plānu ministrija šim mērķim bija plānojusi izlietot tikai 1 120 436 euro jeb 12,7 % no piešķirtā finansējuma. Faktiski profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 2024. gadā ir izlietoti 312 607 euro jeb 3,5 % no piešķirtā finansējuma. 3 433 690 euro ir novirzīti citiem mērķiem, tajā skaitā 594 405 euro citu Klimata un enerģētikas ministrijas pasākumu īstenošanai, bet 2 839 285 euro pārdalīti Ekonomikas ministrijai. Arī no Klimata un enerģētikas ministrijai 2025. gada valsts budžetā piešķirtā finansējuma 9 056 177 euro profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem 500 000 euro ir pārdalīti Kultūras ministrijai animācijas filmu projektu konkursiem, bet 1 186 164 euro tika novirzīti papildu finansējumam drošības prioritātēm.

¹ Ministru kabineta 07.11.2023. noteikumi Nr. 635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi".

² Ministru kabineta 07.11.2023. noteikumi Nr. 635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi".

³ Ministru kabineta 07.11.2023. noteikumi Nr. 635 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi".

Ieteikums	Lai nodrošinātu efektīvu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu atbilstoši Likuma par budžetu un finanšu vadību prasībām, Klimata un enerģētikas ministrijai pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu pamatotu finansējuma plānošanu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā, izvērtējot finansējuma izlietošanas iespējas pārskata gadā.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums vairāk nekā 1 000 000 <i>euro</i>.
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Klimata un enerģētikas ministrija
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Klimata un enerģētikas ministrija pilnveidos iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu pamatotu finansējuma plānošanu profesionālās darbības pakalpojumiem un pētījumiem klimata un enerģētikas jomā.
Termiņš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	31.10.2025.
Revīzijas nosaukums	5. <u>Par Labklājības ministrijas 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību</u>
Secinājums (īsumā)	Pašlaik Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā paredzēto valsts finansēto ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu nodrošina četras pēc funkcijām identiskas Labklājības ministrijas padotības iestādes – valsts sociālās aprūpes centri “Rīga”, “Latgale”, “Zemgale” un “Kurzeme”. Tajās 2024. gadā tika nodarbināti 2809 darbinieki, tajā skaitā VSAC “Rīga” – 846 darbinieki, VSAC “Zemgale” – 750 darbinieki, VSAC “Latgale” – 634 darbinieki un VSAC “Kurzeme” – 579 darbinieki. Katrā no iestādēm ir arī atsevišķs administratīvais aparāts: Grāmatvedības vai finanšu nodaļa. Personāla nodaļa, Administratīvā nodaļa – lietveži, juriskonsulti, iepirkuma speciālisti, datorsistēmu un datortīklu administratori un saimniecības pārziņi, kā arī sabiedrisko attiecību speciālists (VSAC “Rīga” un “Zemgale”). Ne visas iestādes (tajā skaitā to centrālie aparāti) atrodas reģionu/pašvaldību administratīvajos centros, tāpēc tām bieži vien ir grūtības piesaistīt nepieciešamos speciālistus. Piemēram, vairākus gadus VSAC “Zemgale”, kuras centrālais aparāts atrodas Iecavā, bija grūtības piesaistīt gan galveno grāmatvedi, gan grāmatvežus, kas būtiski ietekmēja grāmatvedības funkcijas kvalitatīvu izpildi. Savukārt VSAC “Vidzeme”, kas kā atsevišķa iestāde pastāvēja līdz 2021. gadam un atradās Rūjā, tika reorganizēts, pievienojot to VSAC “Zemgale”, jo nebija iespēja atrast jaunu iestādes vadītāju. Finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību” Valsts kontrole konstatēja arī būtiskas nepilnības piemaksu piešķiršanā divos no četriem valsts sociālās aprūpes centriem, kas bija saistītas ar izpratnes trūkumu par tiesisko regulējumu, proti, divas no četrām iestādēm nebija izpratušas, kādas piemaksas ir attiecināmas uz darbiniekiem – fiziskā darba veicējiem. Valsts kontroles ieskatā, valsts sociālās aprūpes centru administratīvo funkciju ir iespējams konsolidēt, iestāžu (to struktūrvienību) pārziņā atstājot tikai pakalpojuma nodrošināšanu, tā samazinot ne tikai administratīvos resursus, bet nodrošinot vienotu un tiesisku iestāžu darbību. Ietaupītos līdzekļus ir iespējams novirzīt paša pakalpojuma nodrošināšanai. Labklājības nozarē vairākas funkcijas jau ir centralizētas, piemēram, Labklājības ministrija trim padotības iestādēm (Valsts darba inspekcijai, Bērnu aizsardzības centram un Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijai) nodrošina gan grāmatvedības, gan personālvadības funkciju, bet

	Labklājības ministrijas kapitālsabiedrība VSIA “Šampētera nams” nodrošina vienotu nozares nekustamo īpašumu pārvaldību un daļēji centralizētu iepirkumu organizēšanu.
Ieteikums	Konsolidēt četru valsts sociālās aprūpes centru “Rīga”, “Latgale”, “Zemgale” un “Kurzeme” administratīvo funkciju.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Visu četru valsts sociālās aprūpes centru 2024. gada budžets kopā bija 68 888 801 <i>euro</i> , tajā skaitā VSAC “Rīga” – 20 090 241 <i>euro</i> , VSAC “Zemgale” – 19 346 714 <i>euro</i> , VSAC “Latgale” – 15 052 635 <i>euro</i> un VSAC “Kurzeme” – 14 399 211 <i>euro</i> . Bez speciālas analīzes veikšanas nav iespējams noteikt, cik no tiem ir iestāžu administratīvie izdevumi.
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Ieteikums nav sniegts. Priekšlikums izteikts Valsts kancelejai, atsaucoties uz 28.03.2025. vēstuli “Par informācijas sniegšanu birokrātijas mazināšanas rīcības grupai”.
Revīzijas nosaukums	6. <u>Vai politika sabiedrības saliedētības jomā tiek mērķtiecīgi plānota un īstenota?</u>
Secinājums (īsumā)	Par latviešu valodas mācībām pieaugušajiem. Projektu konkursus valsts budžeta līdzekļu un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu līdzfinansējuma piešķiršanai izglītības iestādēm valsts valodas apguves pieaugušajiem nodrošināšanai organizē trīs iestādes – Kultūras ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds (turpmāk – SIF) un Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) – dažādām iedzīvotāju mērķa grupām, taču mērķa grupas pārklājas, un mācību saturs pēc būtības ir vienāds. Salīdzinot Kultūras ministrijas, NVA un SIF organizētās latviešu valodas mācības pieaugušajiem, secināms, ka atšķirīgi nosacījumi tiek izvirzīti izglītības iestādēm, pedagogiem, mācību dalībniekiem un mācību procesa organizācijai. Rezultāti starp iestādēm nav salīdzināmi un novērtējami, būtiski atšķirīgas ir arī viena dalībnieka izmaksas, vienlaikus nav novērtējama to pamatotība. Nevienlīdzīga pieeja ir pret uzņēmējiem jeb privātām izglītības iestādēm, kas nodrošina latviešu valodas mācības pieaugušajiem – vienā gadījumā tās saņem samaksu par mācību dalībniekiem, kuri sekmīgi nokārtojuši pārbaudes darbu Valsts izglītības satura centrā (NVA projektos), citā – par dalībnieku faktiski apmeklētām stundām (Kultūras ministrijas un SIF projektos). Būtiski atšķirīgas ir prasības, kas uzņēmējiem jāiesniedz Kultūras ministrijas, SIF vai NVA projektos gan piesakoties finansējumam projektu konkursos, gan sniedzot atskaites par mācību procesu, dalībniekiem, izmaksām un rezultātiem. Trīs iestādēm nodrošinot viena veida pakalpojumu, vienlaikus skaidri nenodalot mērķa grupas un nenodrošinot mācību satura pielāgošanu specifiskām vajadzībām, pastāv augsts risks, ka esošie resursi netiek izmantoti ekonomiski un produktīvi. Revīzijā netika konstatēti objektīvi apstākļi, kas ierobežotu iespēju nākamajā ES fondu plānošanas posmā latviešu valodas mācības organizēt vienā iestādē.
Ieteikums	Lai veicinātu Latvijas sabiedrības saliedētību, Kultūras ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai, Labklājības ministrijai un Sabiedrības integrācijas fondam veidot vienotu latviešu valodas mācību pieaugušajiem sistēmu, izvērtējot veicamos uzdevumus latviešu valodas mācību pieaugušajiem plānošanā, organizēšanā, uzraudzībā un novērst to pārklāšanos.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Ieguvums sabiedrības grupai un valsts līmenī.
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Izglītības un zinātnes ministrija, Kultūras ministrija, Labklājības ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds.

Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Izvērtēti un noteiktā kārtībā iesniegti izskatīšanai Ministru kabinetā priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos, kas nosaka izglītības un kvalifikācijas prasības un nosacījumus kvalitātes nodrošināšanai latviešu valodas kā svešvalodas apguves organizētājiem un mācību procesa īstenotājiem pieaugušo izglītībā. Projektu konkursos par finansējuma piešķiršanu latviešu valodas mācībām pieaugušajiem noteikti vienotas un mērķa grupām atbilstošas kvalifikācijas prasības, kvalitātes kritēriji un citi nosacījumi. Informācija par visu iesaistīto iestāžu (Kultūras ministrija, SIF, NVA un iespēju robežās pašvaldības) organizētajām latviešu valodas mācībām pieaugušajiem ir pieejama vienuviet. Individuālo mācību konta (IMK) platformā (www.stars.gov.lv) integrēts un uzsācis darbību pakalpojums – latviešu valodas kā svešvalodas apguves pieaugušajiem modulis. Informācijas datubāzes salāgotas ar individuālo mācību kontu ievācamo informāciju un informācijas datubāzes savietotas vienuviet. Ieviests vienots latviešu valodas kā svešvalodas apguves pieaugušajiem mācību process. Veikts izvērtējums un izskatīta iespēja samazināt iestāžu, kas organizē latviešu valodas mācības pieaugušajiem, skaitu.
Termiņš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	01.10.2029. (ar starptermiņiem ziņošanai 2026. gadā un 2027. gadā).
Revīzijas nosaukums	7. <u>Profesionālās vidējās izglītības sistēmas attīstība Latvijā</u>
Secinājums (īsumā)	Izglītības un zinātnes ministrija kopš 2006. gada nav izpildījusi ar MK rīkojuma Nr.319 “Par Valsts nekustamā īpašuma vienotas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas koncepciju” 8.3.3.apakšpunkts uzlikto pienākumu nodot Finanšu ministrijas valdījumā un VAS “Valsts nekustamie īpašumi” pārvaldīšanā nekustamos īpašumus, kuri netiek izmantoti izglītības un zinātnes funkciju nodrošināšanai. Lai gan viens no 2010. gadā uzsāktās profesionālās izglītības sistēmas optimizācijas mērķiem bija nodrošināt visu veidu resursu efektīvāku izlietojumu, tomēr Izglītības un zinātnes ministrijai joprojām nav izdevies rast risinājumu saistībā ar izglītības iestāžu mācību procesa nodrošināšanā nevajadzīgajiem īpašumiem, kas 31.12.2019. izlasē iekļautajās izglītības iestādēs veidoja 577,45 ha lielu zemes platību un 42 745,5 m² lielu būvju platību, kas atsevišķām izglītības iestādēm ir vairāk nekā 50 % no kopējā īpašuma platības. Izglītības un zinātnes ministrijas dibinātas un padotībā esošas izglītības iestādes uzdevums ir izglītības programmu īstenošana, nevis mācību procesam nevajadzīgo nekustamo īpašumu uzturēšana un apsaimniekošana. Valsts kontrole revīzijā norādīja, ka nekustamo īpašumu atdalīšanai nepieciešamie izdevumi tiek segti no attiecīgās izglītības iestādes budžeta un tikai atsevišķos gadījumos izglītības iestādes panāk vienošanos ar Izglītības un zinātnes ministriju par daļēju izdevumu segšanu.
Ieteikums	Regulāri izvērtēt tās valdījumā esošo un izglītības iestāžu lietošanā nodoto nekustamo īpašumu izmantošanas nepieciešamību un noteikt laika grafiku, saskaņā ar kuru tiktu veikta mācību procesam nevajadzīgo nekustamo īpašumu nodošana vai atsavināšana.
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Izglītības un zinātnes ministrija
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ministrija noteiks laika grafiku izglītības procesa nodrošināšanai nevajadzīgo nekustamo īpašumu nodošanai vai atsavināšanai.

Terminš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Ieteikums ieviests 15.01.2021. Laika grafiks sagatavots, bet laika grafika izpilde notiek tikai daļēji, jo skolām trūkst finansējums, lai nodotu VNĪ.
Priekšlikums	8. Atlaišanas un atvaļināšanas pabalstu saņēmēju loka sašaurināšana
Esošā situācija	Veicot revīzijas iekšlietu jomā, Valsts kontrole ir konstatējusi, ka Atlīdzības likuma 17. pantā noteiktais regulējums ir nepamatots un nenodrošina valsts līdzekļu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, jo paredz atvaļināšanas pabalstu izmaksu amatpersonām, kuras neturpina dienestu sakarā ar likumā noteiktā vecuma vai izdienas vecuma sasniegšanu vai ir atvaļinātas no dienesta neatbilstoša veselības stāvokļa dēļ. Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm atvaļina un atkarībā no darba stāža izmaksā atvaļināšanās pabalstu no vienas līdz četru mēnešu vidējās izpeļņas apmērā, ja amatpersonu atvaļina no dienesta, sasniedzot vismaz 50 gadu vecumu, sasniedzot izdienas stāžu, kas dod tiesības uz izdienas pensiju, kā arī neatbilstoša veselības stāvokļa dēļ⁴. No spēkā esošā regulējuma izriet, ka Iekšlietu ministrijas amatpersonas, atvaļinoties no dienesta, saņem atvaļināšanas pabalstu līdz četru mēnešu vidējās izpeļņas apmērā un tūlīt pēc atvaļināšanas saņem arī izdienas pensiju. Valsts kontroles ieskatā atvaļināšanas pabalsta un izdienas pensijas vienlaicīga maksāšana ir nepamatota, jo šādos apstākļos tas neatbilst atvaļināšanas pabalsta būtībai - nodrošināt ienākumus nodarbinātības zaudējuma gadījumā⁵. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka līdzīga situācija, kad amatpersonām maksā gan atlaišanas (atvaļināšanas) pabalstu, gan pensiju ir minama arī saistībā ar civildienestu⁶. Valsts kontroles vērtējumā attiecībā uz atlaišanas un atvaļināšanas pabalsta izmaksu valsts dienestā esošajām amatpersonām jāņem vērā šī pabalsta jēga un mērķis līdzīgi, kā tas ir darba tiesiskajās attiecībās. Saskaņā ar Atlīdzības likumā⁷ noteikto, tām amatpersonām, kuras nodarbina saskaņā ar Darba likumu, atlaišanas pabalstu maksā tikai gadījumos, ja darba tiesiskās attiecības izbeidz sakarā institūcijas vai amata likvidāciju, amatpersonu skaita samazināšanu, amatam noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli vai, ja tiek atjaunota amatā amatpersona, kura iepriekš veica attiecīgos amata pienākumus, bet sakarā ar došanos pensijā atlaišanas pabalstu nemaksā⁸. Ja amatpersona saņem gan izdienas pensiju, gan atvaļināšanas pabalstu, tas rada divkārtu atbalsta piešķiršanu, ļaujot amatpersonai saņemt vairāk nekā nepieciešams, lai segtu dzīves izdevumus pēc dienesta beigām. Augstākā tiesas vairākkārt, atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas atziņām, ir norādījis, ka atlaišanas pabalsta mērķis ir veicināt darbinieka stāvokļa noregulēšanu jaunajos apstākļos, ko izsaucis nodarbinātības zaudējums, un tas veido ienākumu avotu laikā, kad darbinieks ir jauna darba meklējumos⁹. Pabalsts šādā kontekstā tiek uzskatīts par būtisku sociālu drošības spilvenu, lai mazinātu sociālo un ekonomisko ietekmi, ko rada darba zaudējums, un nodrošinātu darbiniekam finansiālu drošību pārejas periodā. Dienesta neturpināšana, kas saistīta ar pensionēšanās vecuma sasniegšanu, ir plānveidīgs un sagaidāms notikums, kuru persona var paredzēt jau savlaicīgi. Pamatojoties uz šo atšķirību starp ārkārtas darba zaudējumu un plānveidīgu dienesta

⁴ Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 47. panta pirmās daļas 3.un 9. punkts; Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta pirmā daļa.

⁵ Sk. Eiropas Savienības Tiesas 1990. gada 17. maija sprieduma lietā “*Barber v Guardian Royal Exchange Assurance Group*”, C-262/88, ECLI:EU:C:1990:209, 13. punktu; sk. arī Darba likums ar komentāriem. Autoru kolektīvs. Rīga: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, 2020, 331. lpp.

⁶ Valsts civildienesta likuma 41. panta pirmās daļas f) punkts; Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta pirmā daļa.

⁷ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta 1¹. daļa.

⁸ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta pirmā un 1¹. daļa

⁹ Sk. piemēram, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. SKC-1683/2014, C30450410, 20. punktu; Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2024. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. C77838522, SKC-129/2024 11.5. punktu.

	pamešanu, nav pamatota nepieciešamība piešķirt atvaļināšanas pabalstu personām, kuras sasniedz dienesta atvaļināšanās vecumu. Pabalsts jāsniedz tikai tad, ja pastāv objektīva vajadzība palīdzēt.
Priekšlikums	Valsts kontrole aicina izvērtēt Atlīdzības likumā noteikto regulējumu attiecībā uz atlaišanas un atvaļināšanas pabalstu piešķiršanu amatpersonām, kurām tūlīt pēc atvaļināšanas no dienesta valsts nodrošina ienākumus pensijas veidā.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Saskaņā ar Valsts kontroles rīcībā esošo informāciju 2024. gadā Iekšlietu ministrijas dienestos un Tieslietu ministrijas Ieslodzījuma vietu pārvaldē kopā izmaksāti atvaļināšanas pabalsti saskaņā ar iepriekšminētajiem atvaļināšanas iemesliem 4,56 milj. euro apmērā ¹⁰ . Bet kopumā valsts pārvaldē summa, ko varētu ietaupīt mainot pabalstu piešķiršanas kārtību varētu būt būtiski lielāka.

2024. gada 11. oktobrī (Valsts kontroles vēstule Nr.17.1-3.5.4.1e/179) sagatavotā informācija par ieteikumiem vai citiem revīziju konstatējumiem, kuri ir saglabājuši savu aktualitāti

Revīzijas nosaukums	9. <u>Vai Satiksmes ministrija nodrošina normatīviem aktiem un labai praksei atbilstošu publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldību?</u>
Secinājums (īsumā)	Viens no revīzijā pārbaudāmajiem jautājumiem bija - Vai Satiksmes ministrija nodrošina pietiekamu uzraudzību pār publiskas personas kapitālsabiedrību peļņas izlietojumu, kas netiek dividendžu veidā iemaksāta valsts budžetā, bet tiek novirzīta citiem mērķiem? Jautājums tika pārbaudīts, jo laikā no 2014. līdz 2019. gadam Satiksmes ministrijas 11 kapitālsabiedrības kopā nopelnīja 166,1 milj. <i>euro</i>, no šīs summas 17 % jeb 28,6 milj. <i>euro</i> samaksāja valstij dividendēs un 83 % jeb 137,5 milj. <i>euro</i> tika atstāti kapitālsabiedrību rīcībā ar dažādiem izlietojuma mērķiem. Veicot pārbaudes tika secināts, ka (1) ne visos gadījumos, kad peļņa ir atstāta kapitālsabiedrības rīcībā, ir skaidri definēti tās izlietojuma mērķi; (2) Satiksmes ministrija līdz revīzijai nebija interesējusies, vai ar kapitālsabiedrību rīcībā atstāto peļņas daļu plānotajā laikā tika sasniegts tas mērķis, kādam šī peļņa tika atstāta; (3) Satiksmes ministrijas izveidotā uzraudzības sistēma tikai daļēji nodrošina to, ka ar regulārajiem uzraudzības procesiem un saņemtajām atskaitēm ir iespējams sekot līdzi kapitālsabiedrību rīcībā atstātās peļņas izlietojumam. Papildus revīzijā tika novērots, ka atsevišķu kapitālsabiedrību rīcībā (kontos) ilgstoši ir ievērojami naudas līdzekļu atlikumi, kas tostarp ir noguldīti bankās termiņnoguldījumos. Tas, savukārt, var liecināt, ka tie ir kapitālsabiedrības rīcībā esoši brīvie līdzekļi, kas nav nepieciešami tai skaitā arī īstermiņa saistību segšanai.
Ieteikums	Satiksmes ministrijai izveidot uzraudzības kārtību, lai nodrošinātu, ka valsts kapitāla daļu turētāja rīcībā pirms priekšlikuma par atšķirīgu dividendžu izmaksu virzīšanas uz Ministru kabinetu un akcionāru (dalībnieku) sapulces rīcībā pirms lēmuma pieņemšanas par peļņas sadali būtu informācija par (1) kapitālsabiedrības rīcībā esošajiem finanšu līdzekļiem un to plānoto izlietojumu un (2) skaidri kapitālsabiedrības rīcībā atstātās peļņas izlietošanas principi, finansējuma apjoms un sasniedzamie rezultāti, pēc kuriem pēc tam būtu iespējams uzraudzīt peļņas izlietošanu.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Ieņēmumu palielinājums vairāk nekā 1 000 000 <i>euro</i> .
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Satiksmes ministrija

¹⁰ Tajā skaitā, Valsts policija 2,54 milj. *euro*, Valsts robežsardze 0,65 milj. *euro*, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests 0,60 milj. *euro*, Iekšējās drošības birojs 0,03 milj. *euro*, Ieslodzījuma vietu pārvalde 0,74 milj. *euro*.

Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Tika plānots, ka tiks papildināta Satiksmes ministrijas valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība.
Termiņš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Satiksmes ministrija ir informējusi, ka ar 31.08.2022. grozījumiem iekšējos noteikumos “Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība” kapitālsabiedrību valdēm vai padomēm noteikts pienākums, iesniedzot priekšlikumu par atšķirīgu dividendu izmaksu virzīšanu uz MK, vienlaikus iesniegt arī informāciju par kapitālsabiedrības rīcībā esošajiem finanšu līdzekļiem un to plānoto izlietojumu, kā arī iesniegt kapitālsabiedrības rīcībā atstātās peļņas izlietošanas principus, finansējuma apjomu un sasniegtos rezultātus, pēc kuriem pēc tam būtu iespējams uzraudzīt peļņas izlietošanu un mērķu sasniegšanu. Iepriekš minētā informācija tiek iekļauta sākotnējās ietekmes (ex-ante) novērtējuma ziņojumā (anotācijā). Ieteikums ir ieviests (09.2022.). Pēcpārbaudes par ieteikuma ieviešanu nav veiktas. Nemot vērā iepriekšējos novērojumus revīzijas darbā, kā arī šodienas un tuvākās nākotnes budžeta aktualitātes Valsts kontrole varētu rosināt valsts kapitāla daļu turētājiem rūpīgi izvērtēt vai kapitālsabiedrības ir veikušas, tai skaitā vai ir veikušas plānotajā apmērā, tos investīciju ieguldījumus, kuru īstenošanai ir novirzīta peļņas daļa atbilstoši Ministru kabineta lēmumiem. MK noteikumi¹¹ nosaka: 9. ... valsts kapitāla daļu turētājs iesniedz Finanšu ministrijai un koordinācijas institūcijai priekšlikumu par atšķirīgu dividendēs izmaksājamo peļņas daļu, ja: 9.2. ir nepieciešams palielināt dividendēs izmaksājamo peļņas daļu, tai skaitā gadījumos, kad valsts kapitāla daļu turētājs konstatējis, ka: 9.2.1. kapitālsabiedrība nav veikusi vai nav veikusi plānotajā apmērā un turpmākajā pārskata gadā neveiks investīciju ieguldījumus, kuru īstenošanai ir novirzīta peļņas daļa atbilstoši Ministru kabineta lēmumam; Praksē šādi gadījumi ir maz vai nav nemaz, taču balstoties uz revīzijas secinājumiem nevar izslēgt, ka kapitāla daļu turētāji nav guvuši pietiekamu pārliecību, ka ar kapitālsabiedrību rīcībā atstāto peļņas daļu plānotajā laikā tika sasniegts tas mērķis, kādam šī peļņa tika atstāta. Caur šo, iespējams, nepietiekami izmantoto uzraudzības instrumentu varētu palielināt budžeta ieņēmumus no maksājumiem par valsts kapitāla izmantošanu.
Revīzijas nosaukums	10. <u>Administratīvo naudas sodu izpilde</u>
Secinājums (īsumā)	Latvijā ir 27 valsts pārvaldes iestādes, kurām ir tiesības uzlikt administratīvos naudas sodus. Naudas sodu izpildes kontroli valsts pārvaldes iestādēs kopumā veic 1570 dažāda statusa un kompetenču nodarbinātie, un 98 % no tiem tas nav viņu pamatuzdevums. Administratīvo naudas sodu izpildes kontrolei kopā valstī ir nepieciešami 73 pilnas slodzes nodarbinātie, kas nodarbojas tikai ar naudas sodu izpildes kontroli. Pēc revidentu aplēsēm pēc naudas sodu izpildes funkcijas centralizācijas nodarbināto (pilnu slodžu) skaitu varētu samazināt par 34 nodarbinātajiem (pilnām slodzēm) un būtu nepieciešamas pilnas 39 slodzes.
Ieteikums	Sekmēt labprātīgu naudas sodu izpildi un administratīvo naudas sodu izpildes funkcijas centralizācija.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums līdz 1 000 000 <i>euro</i>. Ieguvums valsts līmenī

¹¹ Ministru kabineta 25.01.2022. noteikumi Nr. 72 “Kārtība, kādā tiek prognozēti, noteikti un veikti maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu”.

Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Tieslietu ministrija sadarbībā ar Finanšu ministriju un Iekšlietu ministriju
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Tieslietu ministrija plāno izstrādāt un iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par administratīvo naudas sodu izpildi, sekmējot labprātīgu naudas sodu izpildi, kā arī organizēt padziļinātas ekspertu diskusijas un Administratīvās atbildības likuma pastāvīgajā darba grupā apspriest jautājumu par naudas sodu izpildes funkcijas centralizācijas iespējām, un sagatavot diskusiju rezultāta izvērtējuma ziņojumu.
Terminš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	01.02.2026.
Revīzijas nosaukums	11. <u>Vai pieaugušo izglītība sasniedz tai izvirzītos mērķus un atbilst darba tirgus vajadzībām?</u>
Secinājums (īsumā)	Revīzijā secināts, ka pašlaik pieaugušo izglītības pārvaldības modelis nav izveidots produktīvi un nav objektīvu šķēršļu, lai pieaugušo mācības nevarētu plānot un organizēt tikai viena iestāde. Abi projekti – gan Nodarbinātības valsts aģentūras, gan Valsts izglītības attīstības aģentūras – ir vērsti uz personu konkurētspējas veicināšanu darba tirgū, un to galvenās mērķgrupas atšķir nodarbinātības fakts, kas, revidentu vērtējumā, nav uzskatāms par būtisku atšķirību, jo tas var mainīties – persona jebkurā brīdī var uzsākt vai pārtraukt darba tiesiskās attiecības. Savukārt mācības bezdarba riskam pakļautajām personām, kas ir viena no būtiskākajām pieaugušo izglītības mērķgrupām un kurā pēc revidentu aplēsēm var tikt ieskaitīts katrs ceturtais Latvijas iedzīvotājs vecumā no 25 līdz 64 gadiem, ir abu iestāžu kompetencē. Būtiski neatšķiras arī abu projektu faktiskā īstenošana, t. i., pieaugušo mācību organizēšanā neviena iestāde neveic tādas darbības, kuras objektīvi nevarētu iniciēt, apstiprināt un organizēt otra iestāde. Ja mācības pieaugušajiem nodrošinātu tikai viena iestāde, piemēram, Nodarbinātības valsts aģentūra, kurai likumdevējs jau ir deleģējis darbu ar pieaugušajiem, kuriem bezdarba risks ir iestājies vai tāds tiek prognozēts, saskaņā ar revidentu aplēsēm abu projektu administrēšanas un pakalpojumu izmaksas būtu vismaz par 3,6 milj. euro mazākas. Ar šo finansējumu mācības, kurās tiek iegūta profesionālā kvalifikācija, varētu nodrošināt vismaz 3 tūkst. cilvēku.
Ieteikums	Izvērtēt Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts izglītības attīstības aģentūras funkcijas pieaugušo mācību plānošanā, organizēšanā, uzraudzībā un novērst to pārklāšanos.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums vairāk nekā 3 000 000 <i>euro</i> .
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Ieguvums valsts līmenī
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ekonomikas ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai un Labklājības ministrijai izvērtēt Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts izglītības attīstības aģentūras funkcijas pieaugušo mācību plānošanā, organizēšanā un uzraudzībā un iespēju tās turpmāk īstenot vienas iestādes atbildībā.
Terminš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	01.02.2027. Starpziņošana: 03.02.2025.; 02.02.2026.

Revīzijas nosaukums	12. <u>Par Zemkopības ministrijas 2022. gada pārskatu</u>
Secinājums (īsumā)	Konstatēts, ka Meža pētīšanas stacijas kontos ir būtiska apmēra naudas līdzekļi - apmēram 10 milj. <i>euro</i>, daļa no tiem bija aizdoti Silavai apgrozāmo līdzekļu segšanai. Sniegts ieteikums, ka šādi aizdevumi ir jāizbeidz, jo nelikumīgi. Tā kā šo līdzekļu izmantošana ir ierobežota - gada beigās Meža pētīšanas stacijas kontā esošo līdzekļu atlikums, kas radies no ieņēmumiem par sniegtajiem maksas pakalpojumiem, citiem pašu ieņēmumiem un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, paliek valsts Meža pētīšanas stacijas rīcībā, un to drīkst izlietot izdevumu finansēšanai nākamajā gadā vai turpmākajos gados (Publisko aģentūru likuma 14. pants, Meža likuma 46. pants, Ministru kabineta 08.10.2013. noteikumu Nr. 1051 “Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas un uzraudzības kārtība” 24. punkts), sniegts ieteikumu Zemkopības ministrijai šo līdzekļu izmantošanas kārtību pārskatīt.
Ieteikums	Zemkopības ministrijai izvērtēt tiesību aktu ¹² grozījumu iespējas, kas paredzētu ieņēmumu no valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas plašāku novirzīšanas iespēju, t.sk. ieskaitot valsts budžetā, tādējādi nodrošināt publisko līdzekļu efektīvu izmantošanu.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Ieņēmumu palielinājums vairāk nekā 1 000 000 <i>euro</i> .
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Zemkopības ministrija
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Zemkopības ministrija izvērtēs ieņēmumu no valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas izmantošanas, tai skaitā saistībā ar kapitālietilpīgas stratēģiskās zinātniskās infrastruktūras attīstību un zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstību. Faktiski paveiktais: Zemkopības ministrija ir izvērtējusi ieņēmumu no valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas plašākas izmantošanas iespējas un secinājusi, ka Meža pētīšanas stacijas kontos esošais būtiskais līdzekļu apjoms ir bijusi īslaicīga situācija, kura radusies straujo kokmateriālu tirgus cenu svārstību rezultātā. Pēc Meža pētīšanas stacijas gada pārskata rezultātu saņemšanas, Zemkopības ministrija plāno detalizētāk vērtēt ieņēmumu un izdevumu ietekmējošos faktorus, ka arī to iespējamo ilgtermiņa ietekmi uz finanšu plūsmu. Lai sekmētu publisko līdzekļu efektīvu izmantošanu, ņemot vērā veikto izvērtējamu, Zemkopības ministrija vērtēs iespēju pilnveidot Meža pētīšanas stacijas ieņēmumu izmantošanu regulējošos normatīvos aktus un izstrādāt kritērijus saskaņā ar kuriem nepieciešamības gadījumā var tikt pieņemts iekreizējs valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekotāja augstākās lēmējinstīcijas lēmums - atļaut izmantot ieņēmumus Meža attīstības fondam paredzēto līdzekļu papildināšanai Zemkopības ministrijas budžeta programmas 24.00.00 “Meža resursu ilgtspējības saglabāšana” apakšprogrammā 24.02.00 “Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē”. Valsts kontroles viedoklis: Ieteikums nav atzīts par ieviestu, jo konstatēts, ka Zemkopības ministrija nav izvērtējusi, kā un vai tiks pilnveidoti Meža pētīšanas stacijas ieņēmumu izmantošanu regulējošie normatīvie akti. Pašreizējā situācija: Saskaņā ar MPS bilances posteņa skaidrojumu 2.6. piezīmi “Naudas līdzekļi” 01.01.2025. MPS komercbanku kontos ir 4,6 milj. <i>euro</i>, kas ir naudas līdzekļu būtisks samazinājums salīdzinot ar 01.01.2024. (samazinājums par 3 milj. <i>euro</i>).

¹² Meža likuma 46. pants, Ministru kabineta 2013. gada 8. oktobra noteikumu Nr. 1051 “Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas un uzraudzības kārtība” 24. punkts.

	Iespējams, paredzot iespēju plašāk izmantot šos MPS kontos esošos līdzekļus, būtu iespēja samazināt budžeta finansējumu kādā citā budžeta programmā, piemēram saistībā ar minēto Zemkopības ministrijas budžeta programmu 24.00.00 “Meža resursu ilgtspējības saglabāšana” vai LBTU finansēšanai vai kādā citā programmā.
Terminš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	15.01.2024. Ieteikums nav ieviests - ieviešanas termiņš kavēts.
Revīzijas nosaukums	13. Par Latvijas Republikas 2020.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem <u>Starpziņojums “Ekonomikas ministrijai piešķirtie līdzekļi ieskaitīšanai akciju sabiedrības “Attīstības finanšu institūcija Altum” rezerves kapitālā saimnieciskās darbības veicēju atbalstam Covid-19 krīzes seku mazināšanai”</u>
Secinājums (īsumā)	Ekonomikas ministrijai un Altum nesniedzot caurskatāmu, aktuālu un pilnīgu informāciju sabiedrībai par Covid-19 seku mazināšanas valsts atbalsta programmu izdevumiem, kā arī par šo programmu ietvaros sniegto atbalstu un tā apmēru par konkrētiem saimnieciskās darbības veicējiem, netiek nodrošināta pārlicība par valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitāti un godprātīgu līdzekļu apsaimniekošanu.
Ieteikums	Lai nodrošinātu caurskatāmu, aktuālu un pilnīgu sabiedrībai pieejamu informāciju par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu atbalsta pasākumiem Covid-19 seku mazināšanai un faktiski pieejamo līdzekļu atlikumu, Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar Altum regulāri nodrošināt savlaicīgu un publiski pieejamu informāciju par atbalsta programmu līdzekļu izlietojumu un faktisko atlikumu.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Ieņēmumu palielinājums vairāk nekā 1 000 000 <i>euro</i> .
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Ekonomikas ministrija
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieviešot šo ieteikumu, ALTUM savā tīmekļvietnē ¹³ publicē informāciju par Covid-19 seku mazināšanas programmu aktuālo situāciju (https://www.altum.lv/dokumenti/ sadaļa “Biznesam”), tai skaitā kopējos katras programmas ieņēmumus (no komisijas maksām, kā arī procentu maksājumiem), izdevumus (arī pārvaldības izmaksas) un finansējuma atlikumus, ņemot vērā līdzekļu atmaksas, izdalot arī tieši valsts budžeta finansējuma izlietojumu. Jānorāda, ka ALTUM apņēmas nodrošināt informācijas atjaunošanu reizi pusgadā. Pašreiz publiski ir pieejama informācija par Covid-19 atbalsta programmu finansējuma izlietojumu uz 30.06.2024. Saskaņā ar ALTUM tīmekļvietnē pieejamo informāciju par situāciju 30.06.2024. ir secināms, ka septiņu programmu Covid-19 seku mazināšanai īstenošanai ALTUM: - saņēmusi 183,5 miljonus <i>euro</i> no valsts budžeta; - izsniegusi gala saņēmējiem no valsts budžeta līdzekļiem 108,2 milj. <i>euro</i> (ņemot vērā, ka garantijas var izsniegt lielākā apmērā nekā segums rezerves kapitālā); - saņēmusi atpakaļ izsniegtos aizdevumus un dzērusi garantijas 83,5 milj. <i>euro</i>; - norakstījusi zaudējumus un izmaksājusi garantijās 2 milj. <i>euro</i>; - pārdalījusi citām programmām 120,1 milj. <i>euro</i> no ALTUM rezerves kapitālā ieskaitītā finansējuma un 2,4 milj. <i>euro</i> no ALTUM saistībās ieskaitītā finansējuma;

¹³ <https://www.altum.lv/dokumenti/> sadaļa “Biznesam”.

	- saņēmusi ieņēmumus no komisijas maksām un procentu maksājumiem 10,1 milj. <i>euro</i>; - programmu pārvaldīšanai (administrēšanai) izlietojusi 3,8 milj. <i>euro</i>; Nemot vērā iepriekš minēto atlikušais pieejamais aizdevumu un ieguldījumu fondu programmu valsts budžeta finansējums veidoja 36,5 milj. <i>euro</i>, kā arī garantiju programmās – 4,3 milj. <i>euro</i>¹⁴. Svarīgi, ka finansējums tiek izmantots prioritāram atbalstam, vai arī tas tiek atmaksāts valsts budžetā. Lai nodrošinātu neizmantotā finansējuma izsvērtu novirzīšanu, izvērtējot valsts nepieciešamās vajadzības kopumā atbilstoši attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un mērķiem, Valsts kontroles ieskatā ir jāapsver ALTUM rezerves kapitālā iemaksāto valsts budžeta līdzekļu atlikuma izmantošanu valsts prioritāšu īstenošanai.
Terminš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Ieteikums ir ieviests (08.2021.), un publicētā informācija liecina par pieejamiem finanšu resursiem, ko varētu atskaitīt valsts budžetā.
Revīzijas nosaukums	14. Par resora “Ministru kabinets” 2023.gada pārskata sagatavošanas pareizību <u>Starpziņojums “Speciālo lidojumu izmantošana Ministru prezidenta komandējumos”</u>
Secinājums (īsumā)	Arī pēc grozījumiem Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā (turpmāk – Atlīdzības likums), uz kuru pamata no 01.01.2023. palielināta Ministru prezidenta un citu amatpersonu mēnešalga, likums joprojām paredz reprezentācijas izdevumu segšanu augstākajām valsts amatpersonām, tajā skaitā Ministru prezidentam. Saskaņā ar Atlīdzības likumu reprezentācijas izdevumu kompensācijas tiek izmaksātas šādām amatpersonām: Valsts prezidentam, Saeimas priekšsēdētājam, Ministru prezidentam, ministriem, Satversmes tiesas priekšsēdētājam un Augstākās tiesas priekšsēdētājam. Ministru prezidentam un ministram tiek segti reprezentācijas izdevumi 20 % apmērā no amatpersonai noteiktās mēnešalgas¹⁵. Valsts kontroles ieskatā, amatpersonām nenosakot pienākumu atskaitīties par reprezentācijas izdevumu izlietojumu, reprezentācijas izdevumiem paredzētā summa faktiski ir pielīdzināma darba samaksai. Tā kā kopš 2023. gada ir ievērojami palielināta amatpersonu mēnešalga, Valsts kontroles ieskatā, Valsts kancelejai būtu nepieciešams pamatot reprezentācijas izdevumu kompensācijas nepieciešamību.
Ieteikums	Par šiem jautājumiem starpziņojumā nav sniegts ieteikums, tomēr, lai nodrošinātu ekonomisku valsts budžeta līdzekļu izlietojumu, pavadvēstulē par starpziņojuma projekta nosūtīšanu tika aicināts Valsts kanceleju rosināt diskusiju par amatpersonu reprezentācijas izdevumu atlīdzināšanas pamatotību un nepieciešamību. Atsakoties no amatpersonām izmaksātām reprezentācijas izdevumu kompensācijām, būtu iespējams ietaupīt valsts budžeta līdzekļus apmēram 350 tūkst. <i>euro</i> gadā.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums līdz 1 000 000 <i>euro</i> .
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Valsts kanceleja vēstulē aicināta rosināt diskusiju par atteikšanos no reprezentācijas kompensācijām.

¹⁴ Apjoms, kādā vēl var piešķirt garantijas (ņemot vērā multiplikatoru).

¹⁵ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 6. panta piektā daļa (redakcija, kas spēkā no 01.01.2023.).

Revīzijas nosaukums	15. <u>Sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamība dotētajos maršrutos</u>
Secinājums (īsumā)	Normatīvais akts paredz sabiedriskā transporta pakalpojumu apjoma pārskatīšanas prasību, ja piešķirtie valsts budžeta līdzekļi nav pietiekami. Revīzijā konstatēts, ka piešķirtie valsts budžeta līdzekļi ilgstoši nav bijuši pietiekami, taču pakalpojumu apjoms nav pārskatīts. Sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai trūkstošais finansējums gadu no gada pamatā rasts valsts budžeta programmā “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”. Vidēji gadā pēdējo trīs gadu periodā tas veido 33 milj. euro jeb 47 %.
Ieteikums	Izstrādāt rīcības plānu, lai sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšana atbilstu kārtējam gadam piešķirtā budžeta programmas finanšu iespējām.
Iespējamā ieteikuma kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums vairāk nekā 1 000 00 euro.
Institūcija, kurai sniegts ieteikums	Satiksmes ministrija sadarbībā ar SIA “Autotransporta direkcija”
Plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Satiksmes ministrija sagatavos grozījumus Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumā, paredzot pārņemt no Sabiedriskās transporta padomes valsts budžeta dotācijas sadales funkciju Satiksmes ministrijas pārziņā, lai sabiedriskā transporta pakalpojumi tiktu nodrošināti atbilstoši kārtējam gadam piešķirtā budžeta programmas finanšu iespējām. Satiksmes ministrija pēc VSIA “Autotransporta direkcija” priekšlikumu (par valsts budžeta pieprasījuma un veidošanas pamatprincipu par sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanu) izvērtēšanas, sagatavos priekšlikumus izmaiņām normatīvajos aktos.
Terminš, kādā ziņo par ieteikumu ieviešanu	01.12.2025.